

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : A30/2555
 ชื่อโครงการ : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ
 ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 ชื่อนักวิจัย : ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) ประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีการดำเนินงานวิจัย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดย 1.1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 1.2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 1.3) ใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จากผู้นำชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 400 คน ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) เพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีการฝึกอบรม 3 ระยะ รวม 7 วัน จากนั้น ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบความรู้ แบบวัดทัศนคติ แบบประเมินทักษะ ทั้งก่อนและหลังฝึกอบรม และใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรม หลังจากฝึกอบรมแล้ว ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้นำชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) และมีความต้องการเข้ารับฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) 2) หลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) มี 8 หน่วยเรียน ได้แก่ (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวชุมชน (3) แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (4) การจัดการชมรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม (5) การจัดการฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน (6) การออกแบบกิจกรรมและการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (7) การตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (8) การสื่อความหมายชุมชน และในแต่ละหน่วยเรียนมีองค์ประกอบ 5 ส่วนคือ วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม เนื้อหาการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการประเมินผล นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) และมีความสอดคล้องในทุกองค์ประกอบ (IOC = 0.93) 3) ทั้งนี้ หลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ทัศนคติ ทักษะการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ภาคทฤษฎีในการทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วยเรียนและแบบทดสอบความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.30/81.00 นอกจากนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$)

คำสำคัญ : การพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรม ขีดความสามารถ ผู้นำท้องถิ่น การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

Code of project : A30/2555
Project name : The Curriculum Development of a Course Training to Improvement for Local Leaders' Competency in Community-Based Tourism Management
Researcher name : Nipharat Saiprasert, Ph.D.

3 objectives for this research are 1) study and analyze general information of training curriculum development, 2) develop the training curriculum and 3) evaluate the curriculum efficiency, which is executed in 3 main stages: 1) the survey and analyze on general information of training course 1.1) study documentary of concept and theory related to training curriculum development, problems and community-based tourism (CBT) management guideline 1.2) interview 5 specialists to find the essential knowledge for developing the training curriculum 1.3) 400 community leaders in Prachuabkirkhan were surveyed for the training course demand 2) develop the training curriculum and send it to 3 specialists for estimating suitability and conformation of the curriculum 3) prospective training course is used by sampling group of 30 local people in Huaysatyai community, Huahin district, Prachuabkirkhan province for 7 days after that course efficiency is evaluated by using pretest and post-test of knowledge, attitude and skill test also with satisfaction in training questionnaire. Results show that, 1) Prachuabkirkhan community leaders have CBT knowledge in medium level ($\bar{x} = 3.13$) and expresses their requirement to participate in CBT management in high level ($\bar{x} = 4.09$) 2) 8 learning units are consisted in the curriculum which are (1) Introduction to Tourism (2) Community Tourism Resources (3) CBT Concept (4) CBT Club Participation Management (5) CBT Attraction Management (6) CBT Activities and Services Design (7) CBT Marketing and (8) Community Interpretation, each unit has 5 parts of behavior objectives, training content, training method, media and training evaluation. Specialists estimate the suitability and conformation of the curriculum are high ($\bar{x} = 4.09$) and harmonizes with every training component. 3) CBT knowledge, attitude and skill of the participants increase after training course ended more than those of the training course started at a significant level of 0.1. The results of the curriculum efficiently in exercise and examination are 82.38/81.00 respectively. Moreover, the level of course satisfaction express in high, which is 4.28.

Keyword: Development, Curriculum of Course Training, Competency Improvement, Local Leaders, Community-Based Tourism Management

---

E-mail Address: nipharat_p@hotmail.com

Period of project: October 1st, 2011 - September 30th, 2012